

USTAWA O DROGACH PUBLICZNYCH

**Orzecznictwo
Akty wykonawcze
Wzory dokumentów**

2. wydanie

Wiesław Podhorodecki

a Wolters Kluwer business

USTAWA O DROGACH PUBLICZNYCH

Orzecznictwo Akty wykonawcze Wzory dokumentów

2. wydanie

Wiesław Podhorodecki

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

a Wolters Kluwer business

Warszawa 2013

Stan prawny na 1 września 2013 r.

Wydawca
Grzegorz Jarecki

Redaktor prowadzący
Ewa Fonkowicz

Opracowanie redakcyjne
JustLuk

Skład, łamanie
JustLuk Łukasz Drzewiecki, Justyna Szumiel, Jan Drzewiecki

.....
: Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących :
: im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej :
: w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. :
: A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty. :
: :
: SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ :
: Więcej na www.legalnakultura.pl :
: POLSKA IZBA KSIĄŻKI :
:

© Copyright by
Wolters Kluwer SA, 2013

ISBN 978-83-264-4442-5
2. wydanie

Wydane przez:
Wolters Kluwer SA

Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 00, fax 22 535 81 35
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Wykaz skrótów	9
Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych	11
Rozdział 1. Przepisy ogólne (art. 1–16)	13
Rozdział 1a. (uchylony)	132
Rozdział 2. Administracja drogowa (art. 17–24)	133
Rozdział 2a. Zarządzanie tunelami położonymi w transeuropejskiej sieci drogowej (art. 24a–24g)	157
Rozdział 2b. Zarządzanie bezpieczeństwem dróg w transeuropejskiej sieci drogowej (art. 24h–24m)	162
Rozdział 2c. Audytorzy bezpieczeństwa ruchu drogowego (art. 24n–24o)	168
Rozdział 3. Skrzyżowania dróg z innymi drogami komunikacji lądowej i powietrznej oraz liniowymi urządzeniami technicznymi (art. 25–33)	171
Rozdział 4. Pas drogowy (art. 34–43)	192
Rozdział 4a. Inteligentne systemy transportowe (art. 43a)	285
Rozdział 5. (uchylony)	288
Rozdział 6. Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe (art. 48–53)	289
Wybrane akty wykonawcze	293
Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 czerwca 2004 r. w sprawie określenia warunków udzielania zezwoleń na zajęcie pasa drogowego	295

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 lipca 2011 r. w sprawie wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego dróg, których zarządcą jest Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad	298
Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 lutego 2005 r. w sprawie sposobu numeracji i ewidencji dróg publicznych, obiektów mostowych, tuneli, przepustów i promów oraz rejestru numerów nadanych drogom, obiektom mostowym i tunelom	302
Wzory aktów prawnych	349
1. Wzór do art. 6 ust. 2 (zaliczenie do kategorii drogi wojewódzkiej)	351
2. Wzór do art. 6 ust. 3 (ustalenie przebiegu drogi wojewódzkiej)	353
3. Wzór do art. 6a (zaliczenie do kategorii drogi powiatowej)	354
4. Wzór do art. 7 ust. 2 (zaliczenie do kategorii drogi gminnej)	356
5. Wzór do art. 7 ust. 2 (opinia w sprawie zaliczenia do kategorii drogi gminnej)	358
6. Wzór do art. 8 ust. 1a (nadanie nazwy drodze wewnętrznej)	359
7. Wzór do art. 10 ust. 1, 2 i 3 (pozbawienie kategorii drogi gminnej i wyłączenie z użytkowania)	361
8. Wzór do art. 10 ust. 1, 2 i 3 (pozbawienie kategorii drogi gminnej)	363
9. Wzór do art. 10 ust. 1, 2 i 3 (pozbawienie kategorii drogi powiatowej)	364
10. Wzór do art. 10 ust. 1, 2 i 3 (pozbawienie i zaliczenie drogi do innej kategorii)	366
11. Wzór do art. 13b ust. 3 i 4 (ustalenie strefy płatnego parkowania)	368
12. Wzór do art. 13d ust. 5 i 9 (wprowadzenie opłaty za przejazd przez obiekt mostowy)	370
13. Wzór do art. 13e ust. 7 i 9 (wprowadzenie opłaty za przeprawy promowe)	373
14. Wzór do art. 40 ust. 8 (ustalenie wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego)	376

15. Wzór do art. 13k ust. 1 i 2 (kara pieniężna za przejazd po drodze krajowej bez uiszczenia opłaty elektronicznej)	380
16. Wzór do art. 22 ust. 2 (umowa dzierżawy gruntu w pasie drogowym)	384
17. Wzór do art. 29 ust. 3 (zezwolenie na lokalizację zjazdu)	388
18. Wzór do art. 29 ust. 3 (zezwolenie na przebudowę zjazdu)	390
19. Wzór do art. 29 ust. 4 (odmowa zezwolenia na lokalizację zjazdu)	392
20. Wzór do art. 29a ust. 1 pkt 1 (kara za wybudowanie zjazdu bez zezwolenia)	395
21. Wzór do art. 29a ust. 1 pkt 2 (kara za wybudowanie zjazdu o powierzchni większej niż w projekcie budowlanym)	398
22. Wzór do art. 29a ust. 2 (kara za użytkowanie zjazdu po terminie określonym w zezwoleniu)	401
23. Wzór do art. 36 (nakaz przywrócenia pasa drogowego do stanu poprzedniego)	404
24. Wzór do art. 38 ust. 3 (odmowa zgody na przebudowę urządzenia)	406
25. Wzór do art. 39 ust. 3 (zezwolenie na lokalizację obiektu lub urządzenia w pasie drogowym)	409
26. Wzór do art. 39 ust. 3 (odmowa zezwolenia na lokalizację reklamy w pasie drogowym)	411
27. Wzór do art. 39 ust. 3 (odmowa zezwolenia na lokalizację urządzenia infrastruktury technicznej)	414
28. Wzór do art. 39 ust. 7 (umowa dzierżawy kanału technologicznego)	417
29. Wzór do art. 40 ust. 1 i 2 pkt 1 (zezwolenie na zajęcie pasa drogowego w celu prowadzenia robót)	420
30. Wzór do art. 40 ust. 1 i 2 pkt 2 (zezwolenie na zajęcie pasa drogowego w celu umieszczenia urządzenia infrastruktury technicznej)	423
31. Wzór do art. 40 ust. 1 i 2 pkt 3 (zezwolenie na umieszczenie reklamy)	426

32. Wzór do art. 40 ust. 1 i 2 pkt 4 (zezwolenie na zajęcie pasa drogowego na prawach wyłączności)	429
33. Wzór do art. 40 ust. 12 pkt 1 (kara za zajęcie pasa drogowego bez zezwolenia)	432
34. Wzór do art. 40 ust. 12 pkt 2 (kara za zajęcie pasa drogowego z przekroczeniem terminu)	435
35. Wzór do art. 40 ust. 12 pkt 3 (kara za zajęcie pasa drogowego o większej powierzchni)	438
36. Wzór do art. 40 ust. 14a (decyzja w zakresie awarii urządzenia w pasie drogowym)	441
37. Wzór do art. 43 ust. 3 (odmowa zgody na usytuowanie obiektu budowlanego przy drodze)	444

Wykaz skrótów

Akty prawne

- k.c. – ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.)
- k.p.a. – ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 267)
- k.p.c. – ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.)
- o.p. – ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 749 z późn. zm.)
- p.b. – ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 z późn. zm.)
- p.p.s.a. – ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 270 z późn. zm.)
- p.r.d. – ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 1137 z późn. zm.)
- u.d.p. – ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 260)
- u.g.n. – ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.)
- u.p.e.a. – ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 1015 z późn. zm.)

- u.p.o.l. – ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm.)
- u.p.z.p. – ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 647 z późn. zm.)
- u.s.g. – ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.).

Czasopisma i publikatory

- CBOSA – Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych
- NZS – Nowe Zeszyty Samorządowe
- ONSA – Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego
- ONSA WSA – Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego i wojewódzkich sądów administracyjnych
- OSNC – Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
- OSP – Orzecznictwo Sądów Polskich
- OSS – Orzecznictwo w Sprawach Samorządowych
- OTK-A – Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego; zbiór urzędowy, Seria A
- POP – Przegląd Orzecznictwa Podatkowego
- Prok. i Pr. – Prokuratura i Prawo
- Sam. Teryt. – Samorząd Terytorialny
- ZNSA – Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego

Inne skróty

- NSA – Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie
- SN – Sąd Najwyższy
- TK – Trybunał Konstytucyjny
- WSA – wojewódzki sąd administracyjny

Ustawa

z dnia 21 marca 1985 r.

o drogach publicznych¹

(tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 260; zm.: Dz. U. z 2013 r. poz. 843)

¹ Przepisy niniejszej ustawy wdrażają w zakresie swojej regulacji postanowienia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2004/52/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie interoperacyjności systemów elektronicznych opłat drogowych we Wspólnocie (Dz. Urz. UE L 166 z 30.04.2004, s. 124). Dane dotyczące ogłoszenia niniejszego aktu prawa Unii Europejskiej dotyczą jego ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej – wydanie specjalne.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Drogą publiczną jest droga zaliczona na podstawie niniejszej ustawy do jednej z kategorii dróg, z której może korzystać każdy, zgodnie z jej przeznaczeniem, z ograniczeniami i wyjątkami określonymi w tej ustawie lub innych przepisach szczególnych.

Postanowienie SN z dnia 20 września 2012 r., IV CSK 34/12, LEX nr 1230155

1. Podstawową przesłanką ustanowienia służebności drogi koniecznej jest brak dostępu nieruchomości do drogi publicznej. Za drogę publiczną uważać przy tym należy drogę zaliczoną na podstawie ustawy z 1985 r. o drogach publicznych do jednej z kategorii dróg, z której może korzystać każdy, zgodnie z jej przeznaczeniem, z ograniczeniami i wyjątkami określonymi w tej ustawie lub innych przepisach szczególnych (drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne).

2. Ustawodawca nie zdefiniował pojęcia „odpowiedniego dostępu”, którym posłużył się w art. 145 § 1 k.c., co nakazuje przyjąć, że chodzi o jego potoczne rozumienie. W tym zaś ujęciu „odpowiedni” to „odpowiadający przeznaczeniu”, „spełniający wymagane warunki”. O tym, czy istniejący dostęp jest odpowiedni, decydują więc każdorazowo okoliczności konkretnej sprawy.

3. Wprawdzie art. 145 k.c. rzeczywiście nie zawiera postanowień, które odbierałyby właścicielowi możliwość domagania się ustanowienia drogi koniecznej, jeżeli brak odpowiedniego dostępu jest wynikiem jego niedbalstwa czy wręcz zawinionego działania, ale ograniczenia tego rodzaju

wyprowadzić należy z przepisów wyznaczających treść i zasady wykonywania prawa własności (art. 140 k.c.).

Wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 1 marca 2012 r., III SA/Wr 600/11,
LEX nr 1139499, CBOSA

Zamknięty teren kopalni, fabryki czy zakładu, budowy ani też droga będąca w budowie, nie stanowią drogi publicznej.

Wyrok NSA z dnia 10 maja 2011 r., II OSK 289/11, CBOSA

Dla jednoznacznego określenia charakteru drogi konieczne są ustalenia funkcji, jaką dana droga wedle zapisów planu ma spełniać, prawa własności działek, na których ma zostać wybudowana, przeznaczenie podstawowe drogi. Sąd ustalając te fakty musi mieć na względzie, że „ciąg pieszy” nie stanowi drogi publicznej w rozumieniu ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych.

Wyrok WSA w Kielcach z dnia 16 czerwca 2011 r., II SA/Ke 247/11,
LEX nr 852148, CBOSA

Drogi publiczne należące formalnie do jednostek samorządu terytorialnego nie są budowane i utrzymywane w interesie tych jednostek, czy nawet w interesie mieszkańców tych gmin, czy powiatu, województwa ale w interesie wszystkich użytkowników dróg a więc obywateli danego państwa i nie tylko. Nie można uznawać, że budowa i utrzymanie drogi gminnej, powiatowej, wojewódzkiej służy jedynie interesom danej gminy czy miasta. Nie ulega wątpliwości, iż prezydent miasta na prawach powiatu, działający jako starosta w postępowaniach administracyjnych zmierzających do wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, działa jako organ administracji publicznej, a nie jako organ reprezentujący miasto-gminę jako osobę prawną. Tak więc nie ma podstaw do wyłączenia prezydenta miasta na prawach powiatu od wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej dotyczącej drogi gminnej.

Wyrok WSA w Łodzi z dnia 2 kwietnia 2009 r., II SA/Łd 671/08,
LEX nr 555459, CBOSA

Wszczęcie z urzędu – na podstawie art. 97 ust. 3 pkt 1 u.g.n. – postępowania o zatwierdzenie podziału nieruchomości stanowiącej własność osoby fizycznej, w wyniku którego nastąpić ma wydzielenie działki gruntu pod projektowaną drogę (ulicę) jest dopuszczalne tylko wówczas,

gdy w planie miejscowym droga ta przewidziana jest jako droga publiczna w rozumieniu art. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, tj. droga krajowa, wojewódzka, powiatowa lub gminna lub ulica leżąca w ciągu którejś z wyżej wymienionych dróg.

Wyrok WSA w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 29 grudnia 2010 r., II SA/Go 814/10, LEX nr 753175, CBOSA

Droga nie może być uznana za drogę publiczną, jeśli rzeczywiście nie istnieje, a wynika jedynie z uchwały jednostki samorządu terytorialnego.

Wyrok WSA w Krakowie z dnia 29 października 2008 r., II SA/Kr 472/08, LEX nr 484898, CBOSA

1. W obu ustawach: o zagospodarowaniu przestrzennym i o drogach publicznych użyto tej samej nazwy „droga publiczna”, choć jest oczywiste, że w pierwszej określenie to dotyczy nie tylko dróg istniejących, ale także dopiero planowanych. Opisana i ustalona co do przebiegu w planie zagospodarowania przestrzennego, ale jeszcze nieistniejąca droga publiczna, jest planowaną drogą publiczną, a nie drogą, której publiczny charakter został określony odpowiednim aktem przewidzianym ustawą o drogach publicznych. W planowaniu przestrzennym więc określenie „droga publiczna” spełnia inną funkcję niż w gospodarowaniu i zarządzaniu drogami publicznymi. W pierwszym przypadku służy określeniu zamierzenia planistycznego, w drugim skatalogowaniu istniejących zasobów podlegających określonemu regulom administrowania.

2. Ustawa o drogach publicznych poza katalogiem dróg publicznych umieszcza drogi wewnętrzne, ale na tle jej przepisów czynnik wyróżniający jest oczywisty: zawsze jest to odpowiedni akt prawny zaliczający drogę do odpowiedniej kategorii. Takiego czynnika wyróżniającego na etapie planowania przestrzennego nie ma. Dla jednoznacznego więc określenia charakteru planowanej drogi konieczne są: analiza zapisów całego planu zagospodarowania przestrzennego, ustalenie funkcji jaką dana droga wedle zapisów planu ma spełniać i wreszcie rozszyfrowanie rzeczywistego znaczenia użytej w planie nazwy kategorii drogi i symbolu ją określającego.

Wyrok NSA z dnia 25 listopada 2008 r., II OSK 1111/08, ONSA WSA 2010, nr 1, poz. 12

Uproszczone zasady i procedury przygotowania i realizacji inwestycji drogowych, określone w ustawie z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szcze-

Wiesław Podhorodecki – radca prawny, wiceprezes Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Białymstoku, wykładowca w Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej i w innych ośrodkach szkoleniowych; posiada wieloletnią praktykę w orzekaniu w sprawach dróg publicznych.

Książka zawiera starannie wybrane przez autora aktualne i zarazem najważniejsze dla wykładni tezy orzeczeń sądów administracyjnych i cywilnych do poszczególnych artykułów ustawy o drogach publicznych. Dodatkowym atutem opracowania są wzory aktów prawnych wydawanych przez organy samorządowe (uchwały, decyzje i umowy) sporządzone na podstawie przykładowego stanu faktycznego.

Publikacja stanowi praktyczną pomoc dla pracowników zarządców dróg oraz innych osób zajmujących się problematyką dróg publicznych, łączy aktualne przepisy ustawy z aktami wykonawczymi, orzecznictwem oraz wzorami dokumentów, niezbędnymi do prawidłowego rozstrzygnięcia spraw i problemów z zakresu dróg publicznych.

ISBN 978-83-264-4442-5

9 788326 444425

Zamówienia:

infolinia 801 04 45 45, fax 022 535 80 01

zamowienia.ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Cena 99 zł
(w tym 5% VAT)